

دانشگاه علوم پزشکی همدان

دفتر توسعه آموزش دانشکده پرستاری مامایی (EDO)

طرح دوره (Course plan)

الف - شناسنامه واحد درسی

عنوان درس: اصول و فنون پرستاری و مامایی کد درس: ۱۵ تعداد واحد (نظری، عملی): ۱ واحد نظری، 1 واحد عملی پیشنیاز: -	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته مامایی سال تحصیلی: 1403-1404 ترم تحصیلی: ترم یک روز و ساعت درس: سه شنبه ۸-۱۰ تعداد دانشجو: -	دانشکده: دانشکده پرستاری و مامایی گروه مدرسین: مامایی مدرس مسئول: فاطمه زارع پست الکترونیکی: Zare.fatemeh7575@gmail.com
شرح درس: در طول این درس دانشجویان با اصول و فنون کلی مراقبت از بیماران براساس نیازهای جسمی و روانی و اجتماعی آنان آشنا شده اصول و مقررات و همچنین آشنایی با وسایل و روش کار در اتاق عمل و زایمان را می آموزند.		
هدف کلی: ۱- آشنایی با اصول و فنون کلی مراقبت از بیمار براساس نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی ۲- آشنایی با محیط، مقررات، وسایل و روش کار در اتاق عمل و زایمان		
اهداف ویژه: دانشجو در پایان این درس قادر خواهد بود..... ۱- حرفه مامایی و نقش های مامایی را شرح دهد. ۲- وظایف ماما در حیطه های مختلف کاری را توضیح دهد. ۳- ویژگی های شخصیتی ماما را شرح دهد. ۴- محیط های کار ماما را تعریف نماید. ۵- مسئولیت های ماما در بیمارستان و مراکز بهداشتی را بشناسد.		

- ۶- بخش های مختلف یک بیمارستان را نام ببرد.
- ۷- اصطلاحات رایج مامایی را تعریف نماید.
- ۸- اصول اساسی گزارش نویسی در پرونده را توضیح دهد.
- ۹- مبانی فیزیولوژیک علائم حیاتی را شرح دهد.
- ۱۰- عوامل موثر بر تغییر علائم حیاتی را توضیح دهد.
- ۱۱- نحوه بررسی هر یک از علائم حیاتی را توضیح دهد.
- ۱۲- علائم حیاتی طبیعی و غیر طبیعی را با هم مقایسه کند.
- ۱۳- اهداف لوله گذاری بینی - معده ای را بیان کند.
- ۱۴- نحوه انجام لوله گذاری را شرح دهد.
- ۱۵- عوارض لوله گذاری بینی - معده ای را توضیح دهد.
- ۱۶- شرایط صحیح انجام گاوژ را توضیح دهد.
- ۱۷- شرایط صحیح انجام لاواژ را توضیح دهد.
- ۱۸- هدف از انجام انما و محلول های رایج در انما را شرح دهد.
- ۱۹- اصول اساسی در دارودرمانی را شرح دهد.
- ۲۰- با علائم اختصاری داروها آشنا شود.
- ۲۱- محل های مناسب تزریق عضلانی و وریدی و زیرجلدی را نام ببرد.
- ۲۲- نحوه انجام کاتتریزاسیون وریدی را توضیح دهد.
- ۲۳- تهیه و محاسبه مقدار دارو ها را توضیح دهد.
- ۲۴- هدف از ترانسفوزیون خون را توضیح دهد.
- ۲۵- نکات قابل توجه و مراقبت از مددجو در هنگام ترانسفوزیون خون را توضیح دهد.
- ۲۶- عوارض ترانسفوزیون خون را توضیح دهد.
- ۲۷- روش های رایج و اندیکاسیون های اکسیژن درمانی را شرح دهد.
- ۲۸- انواع پنس و نخ های جراحی و سوزن های بخیه را بشناسد.
- ۲۹- مراقبت های قبل و بعد از عمل را به تفصیل توضیح دهد.
- ۳۰- پوزیشن های خاص با در نظر گرفتن نوع جراحی و زایمان را نام ببرد.
- ۳۱- اصطلاحات مربوط به دستگاه ادراری را تعریف کند.
- ۳۲- چگونگی محاسبه جذب و دفع را شرح دهد.
- ۳۳- انواع کاتتر های ادراری را نام ببرد.
- ۳۴- موارد کاربرد کاتترهای ادراری را و نحوه انجام کاتتریزاسیون را شرح دهد.
- ۳۵- عوارض کاتتریزاسیون را شرح دهد.
- ۳۶- روش های حفظ سلامت بیمار و پرسنل بهداشتی را شرح دهد.
- ۳۷- وسایل موجود در یک بسته استریل زایمان را نام ببرد.
- ۳۸- طرز گذاشتن و برداشتن وسایل استریل را بداند.
- ۳۹- روش صحیح پوشیدن دستکش و گان به شیوه استریل را اجرا کند.
- ۴۰- انواع روش های گرمادرمانی سرما درمانی شرح دهد.
- ۴۱- نکات مهم در مورد مراقبت های نوزاد را نام ببرد.

وظایف و تکالیف دانشجو:

- ۱- حضور فعال در کلاس
- ۲- چگونگی انجام تکالیف محوله
- ۳- شرکت در امتحان میان ترم
- ۴- شرکت در امتحان پایان ترم

قوانین و مقررات کلاس :

- ✓ به موقع در کلاس حاضر باشد.
- ✓ از رفت و آمد غیر ضروری در طول کلاس خودداری نماید.
- ✓ ترک کلاس در زمان تدریس با اجازه استاد باشد. در غیر اینصورت با وی برخورد خواهد شد.
- ✓ قبل از ورود به کلاس تلفن همراه خود را خاموش نماید.
- ✓ در بحث های گروهی فعالانه شرکت نماید.
- ✓ به منابع درسی اعلام شده توجه و از آنان استفاده نماید.
- ✓ در صورت عدم حضور غیر مجاز و عدم دارا بودن گواهی غیبت موجه، به وی نمره منفی تعلق خواهد گرفت.

نحوه ارزشیابی: آزمون پایان ترم

روش آزمون: صحیح و غلط - چهار گزینه ای - سئوالات تحلیلی و تشریحی کوتاه (فعالیت های کلاسی

۱- ارزشیابی پایان دوره 60%

۲- انجام و ارائه تکالیف کلاسی 5%

۳- حضور فعال در کلاس 5%

۴- کوئیزهای کلاسی 10

۵- امتحان میان ترم 20

- منابع اصلی درس:
- Potter, Patricia A. Perry, Ann G. Basic nursing. Philadelphia: W.B. Saunders Co
- Taylor Catherine, Potter Patricia A. Perry Ann G Fundamentals of nursing, Second, Elsevier

• موسوی، ملیحه السادات و عالیخانی، مریم. روشهای پرستاری بالینی. تهران. انتشارات شهراب

- زهرا صفوی بیات و همکاران. اصول پرستاری تابلور. انتشارات بشری
- شمسی، مهتری. کشاورز، مریم. اصول و فنون مامایی و روش کار در اتاق عمل - اندیشه رفیع
- تدکری، زهرا. موحدپور، آسیه. اصول و فنون مامایی و روش کار در اتاق عمل و زایمان. نشر سالمی

									محیط بیمار را بشناسد. * ۲- با مهارت های ارتباطی در بیماران و محیط بیمارستان آشنا شود.	
۲۰ دقیقه	پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ				* ۱- نحوه پذیرش، انتقال و ترخیص بیمار، گزارش نویسی، کنترل عفونت، نشانه های حیاتی (تئوری) * ۲- بتواند نحوه گرفتن دستور تلفنی و ثبت آن را شرح دهد. * ۳- دانشجو بداند نباید دستورات شفاهی را بدون ثبت آن اجرا نماید و در موارد دستورات شفاهی فوراً آن	۳

								<p>ها را توسط پزشک مربوطه به ثبت برساند. ۴-بتواند * مواردی را که در گزارش مامایی ثبت می شود بداند. ۵- با اصول کنترل عفونت * و شستن دست و تفکیک زباله اشنا شود. ۶-با مقادیر * طبیعی و غیرطبیعی فشارخون آشنا شود ونحوه کنترل اصولی آن را بداند * ۶-با مقادیر طبیعی و الگوهای تنفسی آشنا شود و نحوه</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

								ارزیابی بیمار را بدانند. ۷- با نحوه کنترل نبض و محل های اناتومیک کنترل آن آشنا شود. ۸- مقادیر طبیعی و غیر طبیعی درجه حرارت بدن و روش های کنترل آن ر بدانند.		
۲۰ دقیقه	پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			۱- با مراقبت های لازم برای تامین بهداشت مددجو آشنا شود. ۲- با انجام استحمام و بهداشت پوست و ناخن و مو آشنا شود.	بهداشت پوست و مو، اصول مکانیک بدن، تغذیه، فرایند پرستاری، دفع روده ای و ادراری (تئوری)	۴

									<p>۳- با نحوه انجام مراقبت از دهان و دندان و اهمیت آن در مددجو آشنا شود.</p> <p>با مراحل فرایند پرستاری آشنا شود.</p> <p>با ارزیابی بیمار و نحوه نوشتن تشخیص های پرستاری آشنا شود.</p> <p>با برنامه ریزی و تعیین اهداف برای انجام مراقبت های پرستاری آشنا شود.</p> <p>با مرحله اجرا در فرایند پرستاری آشنا شود. با ارزشیابی بیمار آشنا شود.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

									<p>-دانشجو با نحوه گذاشتن سوند معده و سوند ادراری آشنا شود.</p> <p>-بتواند تغذیه با سوند معده را توضیح دهد.</p> <p>-بتواند موارد انجام انما را توضیح دهد.</p>	
۲۰ دقیقه	پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			<p>* ۱-دانشجو با اصول کاربرد گرما و سرما آشنا شود و موارد استفاده از آن هارا بداند.</p> <p>* ۲-دانشجو بتواند روش های اکسیژن تراپی را توضیح دهد.</p>	<p>۵ کاربرد سرما و گرما، اکسیژن تراپی، دارو درمانی، تزریقات، ترانسفوزیون، مراقبت قبل و بعد از عمل جراحی (تئوری)</p>	

							*	-میزان اکسیژن دریافتی بیمار در روش های مختلف را بداند		
							*	-اکسیژن تراپی را شرح دهد		
							*	-نحوه انجام دارو درمانی خوراکی را بداند		
							*	-تفاوت دوز داروهای خوراکی در کودکان و بزرگسالان ر بداند.		
							*	-مقیاس های کاربردی برای داروها را یاد بگیرد و محاسبه داروها را بداند.		
							*	-محل های آناتومیک برای تزریق عضلانی		

							*		و وریدی را بشتاسد. -مراقبت های قبل و بعد از عمل جراحی را بداند		
۲۰ دقیقه	پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ		*	*	۱-دانشجو بتواند با ترمومتر کار کند و زمان نگه داری ترمومتر ساده در هر ناحیه را بداند. ۲-دانشجو بتواند محل های اناتومیک کنترل نبض را شناسایی نماید. دانشجو بتواند موارد گرفت نبض را ذکر نماید و ان را اجرا کند. ۳-بتواند نحوه کنترل تنفس را نشان دهد	علائم حیاتی (عملی)	۶

									۴- نحوه کنترل فشارخون را اجرا کند		
۲۰ دقیقه	پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ		*	*	۱- بتواند سونداژ مثانه را یاد بگیرد و به طور عملی انجام دهد. ۲- بتواند نمونه گیری از ادرار به روش تمیز را انجام دهد. ۳- اهمیت به کارگیری ست برای شست و شوی پرینه را بداند و روش استریل را به کار برد. ۳- با نحوه گذاشتن سوند معده آشنا شود. ۴- بتواند روش های کنترل قرار گیری	رژیم های درمانی (گاوآژ و لاواژ)، سونداژ (تئوری و عملی)	۷

									<p>صحیح سوند معدۀ را انجام دهد.</p> <p>۵-بتواند تغذیه از طریق سوند معدۀ را به نحو صحیح انجام دهد.</p> <p>۶-بتواند عوارض دادن سریع غذا از طریق معدۀ را شرح دهد.</p>		
۲۰ دقیقه	پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ				<p>۱-بتواند روش های اکسیژن تراپی را توضیح دهد.</p> <p>۲-بتواند نحوه انجام ساکشن را توضیح دهد و به طور عملی نشان دهد.</p> <p>۳-بتواند روش استریل در ساکشن را رعایت نماید.</p>	اکسیژن تراپی، ساکشن، دارو درمانی (عملی)	۸

							*		۴-بتواند تزریق عضلانی و وریدی را به طور صحیح انجام دهد. ۵-بتواند داروهای مختلف را آماده کند و نحوه کشیدن داروها را یاد بگیرد.		
۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ		*		۱-دانشجو بتواند تزریقات وریدی از طریق آنژیوکت را به طور عملی انجام دهد. ۲-بتواند تزریق وریدی بدون آنژیوکت و خونگیری را انجام دهد. ۳-بتواند سرم تراپی و	تزریقات و ترانسفوزیون (عملی)	۹

							*		محاسبه میزان قطرات سرم را انجام دهد. ۴- بتواند نحوه هواگیری پک سل را به طور صحیح انجام دهد. ۵- اصول مراقبت از بیمار قبل و حین تزریق خون را بداند.		
۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			*	تعاریف و اصطلاحات مامایی را بداند. ویژگی های شخصیتی ماما را شرح دهد. محیط های کار مامایی و مسئولیت های ماما را بداند.	آشنایی با حرفه مامایی، تعریف ماما و مسئولیت ها، تعریف بارداری و زن باردار، اصطلاحات مامایی، محیط کار ماما (تئوری)	۱۰

۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			*	طریقه صحیح پوشش دادن با شان را بدانند. مراقبت های اولیه نوزاد را بدانند.	پوشش دادن با شان در حین معاینه زنان و زایمان، مهارت های ماما در امور مربوط به نوزاد، آشنایی با ابزار، آشنایی با مفاهیم جراحی زنان، آشنایی با اتاق عمل (تئوری)	۱۳
۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			*	۱- وسایل و ست های اتاق عمل را بشناسد ۲- روش صحیح حفظ نمونه در اعمال جراحی و پوزیشن های جراحی را بشناسد.	آشنایی با وسایل اتاق عمل، آشنایی با ست های اتاق عمل، آشنایی با اصول ضد عفونی اتاق عمل، روش صحیح حفظ نمونه در اعمال جراحی و پوزیشن های جراحی، پرپ و درپ (تئوری)	۱۴
۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ		*		انما و پرپ و درپ و پوشیدن گان و دستکش را به طور	انما، پرپ و درپ، پوشیدن گان و دستکش (عملی)	۱۵

			اصول و فنون مامایی	مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده				صحیح انجام دهد.		
۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			* پوزیشن های خاص با در نظر گرفتن نوع جراحی و زایمان را نام ببرد.	اصول حرکتی : انتقال و پوزیشن ها (عملی)	۱۶
۴۰ دقیقه	امتحان کتبی	وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور پراتیک	پوتر و پری و اصول و فنون مامایی	حضور فعال و منظم در کلاس مطالعه مباحث هر جلسه قبل از شروع کلاس پاسخ به سوالات مطرح شده	سخنرانی و پرسش و پاسخ			* ۱- وسایل جراحی و ست های اتاق عمل را بشناسد و نام ببرد ۲- انواع پنس و نخ های جراحی و سوزن های	آشنایی با وسایل جراحی و ست های اتاق عمل (عملی)	۱۷

									بخیه را بشناسد.		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--------------------	--	--